

Memo liquiditeit en weerstandscapaciteit

In de notitie die is opgesteld over de financiering ontvlechting ICT is de achtergrond van de ontvlechting uiteengezet inclusief tijdspad en risico's. De notitie bevat ook een toelichting op de financiering van de ontvlechting en voorstel voor dekking.

Naar aanleiding van bespreking daarvan in het dagelijks bestuur (28 maart jl.) is dit aanvullende memo opgesteld. Dit memo beoogt meer inzicht te geven in de liquiditeit en het weerstandsvermogen van GGD Groningen afgezet tegen opties om incidenteel € 500.000 bij te dragen als deelnemende gemeenten.

Dit bedrag is nodig voor de ontvlechting en is niet in de begroting opgenomen. Er zijn drie opties onderzocht:

Optie 1: Een incidentele bijdrage van € 500.000 om de incidentele lasten die gepaard gaan met de ontvlechting te dekken.

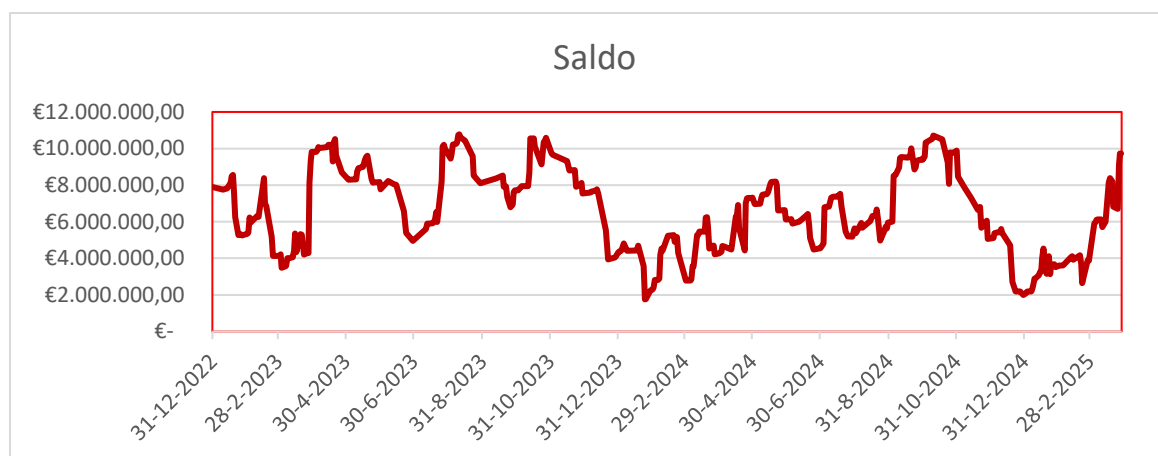
Optie 2: Geen incidentele bijdrage om de incidentele lasten te dekken, maar € 500.000 ten laste van de Algemene Reserve. Daarnaast mogelijk een lening om de liquiditeit te garanderen. De verwachte besparing in de volgende jaren à € 125.000 wordt gebruikt om de Algemene Reserve weer aan te zuiveren.

Optie 3: Overeenkomstig aan optie 1, met als toevoeging dat er een harde bezuiniging wordt ingeboekt à € 125.000 structureel als gevolg van (verwachte) verlaagde structurele lasten na ontvlechting.

Liquiditeit

De GGD Groningen streeft ernaar om geen langlopende schulden aan te gaan om de liquiditeit te waarborgen. Er is geen harde waarde vastgesteld wat betreft het minimum aan te houden liquide middelen. In de praktijk wordt ernaar gehandeld om het niet onder de € 2 miljoen te laten zakken. Dit bedrag is het totaal van één salarisrun inclusief belastingen.

De praktijk leert dat de liquide middelen hun minimum bereiken in januari. De verklaring hiervoor is dat er in januari zowel afrekeningen plaatsvinden over het jaar t-1 en de eerste salarisrun van het jaar t plaatsvindt. Bovendien worden bijdragen die volgen uit de DVO's met gemeenten en bijdragen/voorschotten van het Rijk veelal aan het eind van het eerste kwartaal pas beschikbaar gesteld. Onderstaande grafiek geeft het verloop van de liquiditeit weer vanaf januari 2023. Eerdere jaren zijn een slechte representatie van de werkelijkheid, omdat de middelen toen exceptioneel hoog waren i.v.m. de voorschotten van de meerkostenregeling COVID van het Rijk.

Het laagste punt is € 1,75 miljoen geweest, door een later dan gebruikelijke facturering van de inwonersbijdrage begin 2024. De verschillende voorgestelde opties leiden tot de volgende verwachtingen, uitgaande van (bedragen x € 1.000).

Optie 1: Een incidentele bijdrage van € 500.000 om de incidentele lasten die gepaard gaan met de ontvlechting te dekken.

Optie 2: Geen incidentele bijdrage om de incidentele lasten te dekken, maar € 500.000 ten laste van de Algemene Reserve. Daarnaast mogelijk een lening om de liquiditeit te garanderen. De verwachte besparing in de volgende jaren à € 125.000 wordt gebruikt om de Algemene Reserve weer aan te zuiveren.

Optie 3: Overeenkomstig aan optie 1, met als toevoeging dat er een harde bezuiniging wordt ingeboekt à € 125.000 structureel als gevolg van (verwachte) verlaagde structurele lasten na ontvlechting.

	Optie 1 en 3		Optie 2 met lening		Optie 2 zonder lening	
	1-1-2026		1-1-2026		1-1-2026	
	Activa	Passiva	Activa	Passiva	Activa	Passiva
Liquide middelen	2050		2050		1550	
MVA (hardware)	1000		1000		1000	
Reserves		775		275		275
Langlopende Lening				500		

Uit bovenstaande tabel blijkt dat de liquide middelen tot onder het eerdergenoemde gewenste niveau van € 2 miljoen zakken in januari 2026, zonder het aangaan van een lening of een incidentele bijdrage van de gemeenten. Dat maakt dat er gericht op de liquiditeit gestuurd moet worden om geen betalingsproblemen te krijgen. Dit kan leiden tot de vraag aan de gemeenten om vervroegde voorschotten. Mocht er wel een lening moeten worden aangegaan, dan worden de structurele lasten hoger in verband met rentelasten. In 2027 verwachten we dat de liquide middelen op een hoger niveau komen, omdat de investeringspiek in 2025 zit. Daarna is er een getrapte investering, omdat de hardware verschillende afschrijvingstermijnen kent.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen van de GGD is volledig opgebouwd uit de Algemene Reserve. Er zijn geen afspraken vastgelegd over een ondergrens van de Algemene Reserve. Dat maakt dat op basis van het Gemeenschappelijk Toezichtkader Gemeenschappelijke Regelingen (GTK), de Algemene Reserve niet negatief mag zijn en de risico's volledig in kaart moeten worden gebracht en gepresenteerd moeten worden aan het Algemeen Bestuur. Dit gebeurt middels de risicoparagraaf in de jaarrekening en begroting. De toezichthouder (provincie) ziet daarop toe. In het geval dat de Algemene Reserve negatief zou worden, dienen de deelnemers dit rekeningtekort direct aan te vullen. De gehele besluitvormingsprocedure beslaat geruime tijd, mede gelet op de verplichte zienswijze voor gemeenteraden (minimaal 12 weken).

Bij de jaarrekening 2023 GGD Groningen heeft het Algemeen Bestuur besloten de Algemene Reserve aan te vullen tot € 615.000, de toen benodigde weerstandcapaciteit op basis van de in 2023 geïnventariseerde structurele risico's. In 2025 e.v. ziet de GGD verhoogde risico's, als gevolg van een grote kans op boventalligheid en een verhoogd WW-risico. Dat is het gevolg van dat er zowel op landelijk als op gemeentelijk niveau er bezuinigingen op de GGD af lijken te komen, waardoor boventalligheid en WW-uitkeringen aannemelijker worden. Bij de jaarrekening 2024 wordt voorgesteld om in lijn met 2023 de Algemene Reserve aan te vullen tot de benodigde structurele weerstandcapaciteit, € 775.000. Dit betekent dat aan de deelnemende gemeenten bij de jaarrekening 2024 een bedrag van € 350.000 wordt gevraagd middels de verdeelsleutel inwonersbijdrage 2024.

De financiële risico's zijn opgenomen in onderstaande tabel:

nummer	Financiële risico's	risico-inschatting	structureel	incidenteel
1	WW risico	100.000	100.000	
2	Boventalligheid	250.000	250.000	
3	Verminderen en uitname taken	100.000	100.000	
4	Indexering CAO	350.000		350.000
5	Landelijke ontwikkelingen	p.m.	p.m.	
6	Medische Arrestantenzorg	125.000	125.000	
7	Hogere kosten bedrijfsvoering	200.000	200.000	
8	Huisvesting			p.m.
	Totaal financiële risico's	1.125.000	775.000	350.000

Gevolgen opties voor het weerstandsvermogen

Indien het algemeen bestuur bij de jaarrekening 2024 besluit om de algemene reserve aan te vullen tot de benodigde structurele weerstandscapaciteit dan zorgen de hierboven beschreven opties, opties 1 en 3 ervoor dat de benodigde structurele weerstandscapaciteit € 775.000 blijft. Het gevolg van optie 2, met of zonder lening, is dat de algemene reserve zakt naar € 275.000. Dit betekent dat bij het voordoen van één van de bovenstaande risico's, de Algemene Reserve kan zakken naar een negatieve waarde en een directe bijdrage gevraagd moet worden aan de deelnemende gemeenten. Dit houdt in dat voor iedere tegenvaller direct een langdurig traject, inclusief zienswijze, moet worden gevolgd, waarmee de aanvulling van de Algemene Reserve wordt geregeld.

Conclusie

In het geval dat er wordt besloten geen incidentele bijdrage te doen t.a.v. de ontvlechting ICT à € 500.000, zal de Algemene Reserve van de GGD zakken tot een niveau van à € 275.000. Dit betekent dat dit ver beneden de benodigde weerstandscapaciteit van € 775.000 ligt. De liquiditeitspositie is daarmee op een dusdanig laag niveau dat er strak gestuurd moet worden om betalingsproblemen te voorkomen door; of een lening aan te gaan met hogere structurele lasten als gevolg óf dat er vervroegde voorschotten aan de deelnemende gemeenten moeten worden gevraagd.

Het lage weerstandsvermogen van € 275.000, indien besloten wordt geen incidentele bijdrage te doen, heeft als consequentie dat de GGD haar slagkracht verliest. Bij het voordoen van elk risico en iedere tegenvaller, moet een traject gevolgd worden via de raden van de deelnemende gemeenten, om de Algemene Reserve minimaal aan te vullen tot een positief saldo. Dat is een vereiste vanuit het GTK. Dit traject kan formeel alleen worden afgerond, als dit voor de zomer wordt gestart, omdat het niet over het eind van het begrotingsjaar heen mag gaan. Daarnaast geeft dit een risico ten aanzien van tegenvallers die zich in de tweede helft van het jaar voordoen, omdat dan het traject niet in het begrotingsjaar afgerond kan worden. Tot slot verplaatsen eventuele negatieve financiële consequenties voor gemeenten, als gevolg van het lage weerstandsvermogen, zich dan naar volgende jaren, voorbij het 'Ravijn'.